

Впервые проведены исследования видового состава микромицетов в воздухе некоторых помещений Сумского государственного педагогического университета им. А.С. Макаренко. Аэромикобиота представлена 42 видами микромицетов из 12 родов, 5 классов (*Dothideomycetes*, *Eurotiomycetes*, *Sordariomycetes*, *Saccharomycetes* и *Zygomycetes*). За период исследований концентрация пропагул микромицетов в воздухе исследованных помещений варьировала от 21,23 КУО/м³ до 1539,28 КУО/м³ и в среднем составила 228,83 КУО/м³. По частоте встречаемости в воздухе преобладают *Cladosporium cladosporioides* с показателем 58%, *Alternaria tenuissima* – 37% и *A. alternata* – 32%. По показателям удельного обилия преобладают виды родов *Cladosporium* (39,19%), *Penicillium* (25,73%) и *Alternaria* (13,02%).

Ключевые слова: аэромикобиота, *Penicillium*, *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Alternaria*, Сумской государственный педагогический университет им. А.С. Макаренко.

SUMMARY

Ya.V. Trofymenko, Yu.I. Lytvynenko. Species composition of micromycetes in the indoor air of some rooms of the A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University

Detailed analysis of species composition of micromycetes was carried out in the indoor air of some rooms of the A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University for the first time. Totally 42 species of 12 genera from Dothideomycetes, Eurotiomycetes, Sordariomycetes, Saccharomycetes and Zygomycetes have been collected. The airborne fungal concentrations varied from 21,23 CFU/m³ to 1539,28 CFU/m³ and was 228,83 CFU/m³ in average. The most frequently isolated species were Cladosporium cladosporioides (58%), Alternaria tenuissima (37%) and A. alternata – (32%). The most abundant fungal genera were Cladosporium (39,19%), Penicillium (25,73%) and Alternaria (13,02%).

Key words: air mycobiota, *Penicillium*, *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Alternaria*, A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University

УДК 582.282 (477.52)

О. В. Холодков, Ю. І. Литвиненко

ПІРЕНОМІЦЕТИ (SORDARIOMYCETES) ГЕТЬМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка

Вперше проведені дослідження видового складу піреноміцетів Гетьманського національного природного парку (Сумська область). У результаті виявлено 29 видів з 17 родів, 11 родин, 5 порядків. За період досліджень зареєстровано один новий для України вид – *Huroxylon howeanum* Peck. Відмічено п'ять малопоширених в Україні видів: *Lasiosphaeria ovina* (Pers.) Ces. et De Not., *L. spermoides* (Hoffm.) Ces. et De Not., *Podospora curvula* (De Bary ex G. Winter) Niessl., *P. pauciseta* (Ces.) Trav. та *Sordaria macrospora* Auersw.

Ключові слова: сумчасті гриби, піреноміцети, *Sordariomycetes*, Гетьманський національний природний парк.

Вступ. Піреноміцети – група сумчастих грибів, для яких характерний розвиток напівзакритих плодових тіл (т.зв. перитеціїв) та унітунікатних сумок,

часто з яскраво вираженим апікальним апаратом [8]. Згідно сучасних поглядів переважна більшість піреноміцетів сьогодні об'єднується в рамках класу *Sordariomycetes*, який включає понад 10,5 тис. видів [8].

Піреноміцети – це велика гетерогенна група грибних організмів, які є важливою функціональною ланкою багатьох екосистем, виступаючи в останніх або деструкторами органічних решток, або збудниками захворювань дикорослих та культурних рослин. Між тим, вивченість піреноміцетів в Україні залишається нерівномірною та далеко не повною, навіть на територіях державного природно-заповідного фонду. До таких належить і нещодавно створений Гетьманський національний природний парк (далі Гетьманський НПП).

Не дивлячись на те, що особливості рослинності та флори судинних рослин Гетьманського НПП вивчені більш-менш добре [2], дані щодо специфіки його мікобіоти є далеко не повними. Історія досліджень сумчастих грибів національного парку нараховує понад 50 років, протягом яких найбільш повно були описані борошнесторосяні гриби та деякі роди оперкулятних дискоміцетів [3]. Що стосується піреноміцетів, то ця група грибів до останнього часу залишалася поза увагою дослідників. У літературних джерелах містяться згадки лише про два види ксилофільних піреноміцетів, виявлених на сучасній території парку – в лісових ценозах поблизу с. Климентове Охтирського р-ну. Так, спочатку Т.О. Мережко і Л.В. Смик повідомили про виявлення *Diaporthe pustulata* Sacc. [4], а пізніше Л.В. Смик вказала на знахідку *Diatrype stigma* (Hoffm.) Fr. [6]. Отже, цілком очевидно, що видова різноманітність піреноміцетів НПП потребувала докладного цілеспрямованого вивчення, що і обумовило проведення наших досліджень.

Матеріали та методи досліджень. Метою дослідження було вивчення видової різноманітності, систематичної структури та екологічних особливостей піреноміцетів Гетьманського НПП. До складу останнього у 2009 р. увійшли території десяти вже раніше існуючих заповідних об'єктів (4 заказників і 6 заповідних урочищ) на загальній площі 9906,9 га [2]. Наші дослідження були зосереджені на двох із них: заповідному урочищі «Литовський бір» (далі ЗУ «Литовський бір») та гідрологічному заказнику «Климентівський» (далі ЗК «Климентівський»). Обидві території характеризуються дуже різними та різноманітними типами добре збереженої природної рослинності, а тому представляють неабиякий мікологічний інтерес.

ЗУ «Литовський бір» займає 1–14 квартали Литовського лісництва Тростянецького лісгоспу на площі 914,7 га [2]. За зайнятими площами переважають чисті сосняки зеленомохові з монодомінантним деревостаном, місцями з домішкою *Betula pendula* Roth та *Quercus robur* L. Поширені

сосняки злакові (з домінуванням *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth, *Poa nemoralis* L., *Festuca* ssp.) та різнотравні. Трапляються ділянки свіжого та вологого субору. Є фрагменти сухого бору лишайникового. Урочище відзначається горбистим рельєфом, наявністю замкнутих знижень (улоговин) різної площі. Серед боліт є трав'яні (високотравні та осокові), трав'яно-мохові (осоково-гіпнові та осоково-сфагнові), чагарникові (угруповання *Salix cinerea* L.).

Климентівський гідрологічний заказник (1007,5 га) розташований у заплаві Ворскли на земельних угіддях Староіванівської та Пологівської сільських рад Охтирського району [2]. За зайнятими площами переважає лучна рослинність, представлена угрупованнями остепнених, справжніх, болотистих і торф'янистих лук. Поширені вільхові ліси, трапляються осичники, біловербники та березові гаї. Зустрічаються угруповання чагарникових верб, вільхові болота, трав'яні болотні угруповання *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud., *Typha latifolia* L. та *Typha angustifolia* L., осокові болота тощо.

Вивчення піреноміцетів проводилось протягом вегетативного сезону 2012 року. За цей період було зібрано та досліджено понад 60 зразків грибів, які збирали маршрутно-експедиційним методом. Обстежувались усі характерні для району досліджень рослинні угруповання – бори, субори, березові, тополеві та вербові ліси, евтрофні та сфагнові болота, а також угруповання чагарникової рослинності. Види грибів ідентифікували за загальноприйнятими методиками із використанням різних визначників та деяких таксономічних обробок. Мікроморфометричні дослідження виконувалися на мікроскопі компанії Ningbo Sunni Instruments Co LTD «XSM-40» (об'єктиви 10, 40, 100).

Результати та їх обговорення. У результаті проведених досліджень на двох природоохоронних територіях було виявлено 29 видів піреноміцетів, які належать до 17 родів, 11 родин, 5 порядків. Це представники всіх трьох, описаних сьогодні для класу Sordariomycetes, підкласів: Sordariomycetidae (14 видів), Xylariomycetidae (10) та Нурocreomycetidae (5). У таксономічному спектрі порядків найчисельнішими є Xylariales (10 видів), Sordariales (8), Diaporthales (6) та Нурocreales (4). Серед родин домінують Xylariaceae (6 видів), Lasiosphaeriaceae (5), Diatrypaseae (4) та Nectriaceae (3), які охоплюють 62% виявлених видів. У родовому спектрі провідне місце посідають *Hyphoxylon* (4 види) та *Nectria* (3).

Відмічені нами 29 видів грибів за трофічною приуроченістю належать до сапротрофів (16) і гемібіотрофів (13) та розподіляються між екологічними групами ксилофілів (21), копрофілів (7) та мікофілів (1).

Провідна роль на обстежених територіях належить ксилофільним піреноміцетам, що визначається переважанням на обстежених територіях

деревної та чагарникової рослинності. Серед них важливе практичне значення мають гемібіотрофні представники. У більшості випадків на живих гілках ослаблених дерев та кущів вони розвиваються в стадії анаморфи, яка спричинює передчасне всихання гілок; телеоморфа утворюється вже на відмерлому субстраті. З числа таких плеоморфних піреноміцетів нами знайдено 8 видів з порядків Diaporthales, Hymenochaetales та Xylariales. Серед них досить агресивними є представники роду *Nectria*. З останніх часто трапляється *N. cinnabarina* та її конідіальна стадія *Tubercularia vulgaris*, розвиткові якої, як правило, сприяють достатні умови зволоження [1], характерні для обстежених ділянок парку. Дуже поширена в районі досліджень *Valsa ambiens*, анаморфа якої *Cytospora ambiens* викликає всихання гілок ряду листяних порід.

Активну участь у процесах утилізації деревного опаду парку беруть ксилофільні сапротрофи, з числа яких нами відмічено 9 видів піреноміцетів. Це переважно представники порядків Sordariales та Xylariales. Слід відмітити, що серед них є і досить цікаві знахідки. Так, з числа сордаріальних грибів, це, зокрема, види роду *Lasiochaeta*: *L. ovina* та *L. spermoides*. Перший вид до наших досліджень був відомий лише з території Правобережного Полісся [5]. Таким чином, наша знахідка є першою не лише для Лівобережного Лісостепу, а і всієї Лівобережної України. *L. spermoides* хоча і була відома з Лівобережного Лісостепу (її виявляли на території Полтавської області) [5], проте також належить до маловідомих в Україні видів. Його ареал у державі обмежується лише двома ботаніко-географічними районами [5]. З числа ксилляріальних грибів видів слід відмітити *Hymenochaeta howeanum*, аскоми якого були виявлені на трухлявій деревині невизначеної породи. Як показав аналіз літературних джерел, даний вид для території України не був відомий. Таким чином, наша знахідка цього піреноміцета є першою в Україні.

Особливу та своєрідну групу піреноміцетів являють собою копрофільні сапротрофи, які розвиваються на екскрементах травоядних тварин. У фітоценозах парку вони зареєстровані на копромах корови та зайця. Ця група нараховує у парку 7 видів, переважна більшість з яких – представники сордаріальних грибів (Sordariales). Серед них є і маловідомі в Україні види. Зокрема, обмеженим ареалом характеризуються *Sordaria macrospora*, *Podospora curvula* та *P. pauciseta*, відомі лише з двох-трьох ботаніко-географічних районів.

До мікофілів належить виявлений нами єдиний представник цієї екологічної групи – *Nectria episphaeria*. Аскоми цього гриба часто можна побачити на стромах діапортальних та ксилляріальних піреноміцетів.

Нижче наводимо список виявлених видів, дані про рослин-господарів та живильні субстрати, місце і час знаходження. Всі зразки грибів були зібрані в

околицях с. Климентове, тому ця інформація у списку не наводиться. Систематична приналежність видів представлена у відповідності з класифікаційною схемою 10-го видання «Ainsworth and Bisby's Dictionary of the Fungi» [8], назви видів та їх синоніми узгоджені з Міжнародною базою даних з систематики грибів «CABI Bioscience and CBS Database of Fungal Names» [7]. Назви родів та видів грибів у межах роду подано в алфавітному порядку. Скорочення авторів таксонів грибів відповідають сучасному стандарту [9].

SORDARIOMYCETES
HYPOCREOMYCETIDAE
HYPOCREALES

Hypocreaceae De Not.

***Hypocrea* Fr.**

H. gelatinosa (Tode) Fr. На гнилій деревині: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, березово-вільховий ліс біля сфагнового болота, 09.08.2012.

Nectriaceae Tul. et C. Tul.

***Nectria* (Fr.) Fr.**

N. cinnabarina (Tode) Fr. На стадії анаморфи *Tubercularia vulgaris* Tode

На гілці *Betula pubescens* Ehrh.: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, березово-вільховий ліс біля улоговинного сфагнового болота, 09.08.2012. На опалій гілці: ЗУ «Литовський бір», кв. 7-8, сосновий ліс зеленомоховий, 05.11.2012.

N. coccinea (Pers.: Fr.) Fr. На опалій гілці: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

N. episphaeria (Tode) Fr. На стромах *Diatrypella melaena* Nitschke: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

MICROASCALES

Microascaceae Luttr. ex Malloch

***Kernia* Nieuwl.**

K. nitida (Sacc.) Nieuwl. На екскрементах корови: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, пустищні луки, 29.09.2012.

SORDARIOMYCETIDAE
DIAPORTHALES

Diaporthaceae Höhn. ex Wehm.

***Diaporthe* Nitschke**

D. decedens (Fr.) Fuckel. На опалих гілках *Betula pubescens* Ehrh.: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, лісове сфагнове болото, 05.11.2012.

D. pustulata Sacc. На деревині: ЗУ «Литовський бір», мішаний ліс, 27.09.1967 (зібр. Смик Л.В.) [4].

Gnomoniaceae G. Winter

***Cryptodiaporthe* Petr.**

C. pyrrocystis (Berk. et Broome) Wehm. На сухій гілці: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, вільховий ліс, 05.11.2012.

C. salicina (Curr.) Wehm. На гілках *Salix* sp: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, прибережно-водна чагарникова рослинність, 29.09.2012.

Valsaceae Tul. et C. Tul.

***Valsa* Fr.**

V. ambiens (Pers.) Fr. На стадії анаморфи *Cytospora ambiens* (Nitschke) Sacc.

На гілках *Alnus glutinosa* (L.) P. Gaertn.: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, вільховий ліс, 09.08.2012.

На гілках *Salix* sp: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, прибережно-водна чагарникова рослинність, 29.09.2012.

V. friesii (Duby) Fuckel. На стадії анаморфи *Cytospora pinastri* Sacc. На гілках *Pinus sylvestris* L.: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 29.09.2012.

SORDARIALES

Chaetomiaceae G. Winter

***Chaetomium* Kunze**

Ch. murorum Corda. На екскрементах корови: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, пустищні луки, 29.09.2012.

Lasiosphaeriaceae Nannf.

***Lasiosphaeria* Ces. et De Not.**

L. ovina (Pers.) Ces. et De Not. На трухлявому стовбурі: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

L. spermoides (Hoffm.) Ces. et De Not. На трухлявому стовбурі *Quercus robur* L.: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

***Podospora* Ces.**

P. curvula (De Bary ex G. Winter) Niessl. На екскрементах корови: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, пустищні луки, 05.11.2012.

P. pauciseta (Ces.) Trav. На екскрементах корови: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, пустищні луки, 29.09.2012.

***Schizothecium* Corda**

Sch. conicum (Fuckel) N. Lundq. На екскрементах корови: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, вільховий ліс, 29.09.2012.

Sordariaceae G. Winter

***Sordaria* Ces. et De Not.**

S. fimicola (Roberge ex Desm.) Ces. et De Not. На екскрементах зайця: ЗУ «Литовський бір», кв. 8, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

S. macrospora Auersw. На екскрементах зайця: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, сосновий ліс зеленомоховий, 29.09.2012.

XYLARIOMYCETIDAE

XYLARIALES

Diatrypaceae Nitschke

***Diatrype* Fr.**

D. bullata (Hoffm.) Fr. На гілці *Salix cinerea* L.: ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, прибережно-водна чагарникова рослинність, 29.09.2012.

D. stigma (Hoffm.) Fr. На деревині: с. Климентове (зібр. Смик Л.В.) [6]; ЗК «Климентівський», правий берег р. Ворскла, вільховий ліс, 29.09.2012.

***Diatrypella* (Ces et De Not.) De Not.**

D. melaena Nitschke. На трухлявій гілці: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, дубово-сосновий ліс, 05.11.2012.

***Eutypa* Tul. et C. Tul.**

E. maura (Fr.) Sacc. (= *E. acharii* Tul. et C. Tul.). На опалій трухлявій гілці: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, діл. 14, сосновий ліс зеленомоховий, 05.11.2012.

Xylariaceae Tul. et C. Tul.

***Daldinia* Ces. et De Not.**

D. concentrica (Bolton) Ces. et De Not. На поваленому стовбурі *Alnus glutinosa* (L.) P. Gaertn.: ЗК «Климентівський», лівий берег р. Ворскла, прирусловий вільшняк, 29.06.2004 (зібр. Карпенко К.К.).

***Hypoxylon* Bull.**

H. crustaceum (Sowerby) Nitschke. На гілці *Betula pendula* Roth: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, березово-вільховий ліс біля улоговинного сфагнового болота, 05.11.2012.

H. fuscum (Pers.) Fr. На гілці *Betula pendula* Roth: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, сосновий ліс зеленомоховий, 05.11.2012.

H. cf. howeanum Reck. На трухлявому стовбурі: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, березово-вільховий ліс біля улоговинного сфагнового болота, 05.11.2012.

H. multiforme Fr. На трухлявому стовбурі *Betula pubescens* Ehrh.: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, березово-вільховий ліс біля улоговинного сфагнового болота, 09.08.2012. На струхлявому стовбурі *Populus tremula* L. під мохом: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, сосновий ліс зеленомоховий, 09.08.2012. На гілці *Quercus robur* L.: ЗУ «Литовський бір», кв. 8, дубово-сосновий ліс, 29.09.2012.

***Xylaria* Hill ex Schrank**

X. polymorpha (Pers.) Grev. На трухлявому стовбурі: ЗУ «Литовський бір», кв. 7, діл. 17, сосновий ліс зеленомоховий, 02.11.2004 (зібр. Карпенко К.К.).

Висновки. Таким чином, для території Гетьманського НПП встановлено місцезнаходження 29 видів піреноміцетів, 27 з яких наводяться

вперше для території парку. Специфічною ознакою екологічної структури виявлених в НПП піреноміцетів є переважання грибів-ксилофілів, чому сприяє переважання деревної та чагарникової рослинності на обстежених територіях. Слід відмітити абсолютну відсутність серед зібраних грибів видів-гербофілів та підстилкових сапротрофів. Імовірно, причиною цього є короткі терміни досліджень (один вегетативний період). Вважаємо, що подальші дослідження дозволять виявити представників і даних екологічних груп. У результаті мікологічних обстежень парку зареєстровано зростання п'яти малопоширених в Україні видів, які характеризуються обмеженим ареалом на її території. Крім того, список грибів України поповнився одним новим видом – *Huroxylon howeanum*, який до цього часу на території держави не був відомим.

Висловлюємо подяку доценту кафедри ботаніки Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка, к.б.н. Карпенко К.К. за люб'язно надану інформацію щодо поширення деяких видів піреноміцетів на території Гетьманського НПП.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ісіков В.П. Видова різноманітність грибів деревних рослин на прикладі Криму [Текст] / В.П. Ісіков // Укр. ботан. журн. – 1997. – 54, № 6. – С. 578–587.
2. Карпенко К.К. Макроміцети заповідних територій Сумської області. – [2-е вид.]. – Суми : ПП Вінниченко М.Д., 2011. – 200 с.
3. Литвиненко Ю.І. Історія вивчення сумчастих грибів на території Гетьманського національного природного парку [Текст] / Ю.І. Литвиненко, О.В. Холодков // Актуальні проблеми дослідження довкілля. Зб. наук. пр. (за мат. V Міжнар. наук. конф., 23–25 травня 2013 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – С. 290–294.
4. Мережко Т.А. Флора грибів України. Диаспорові гриби [Текст] / Т.А. Мережко, Л.В. Смык. – К. : Наук. думка, 1990. – 216 с.
5. Смицкая М. Ф. Определитель пириномицетов УССР [Текст] / М.Ф. Смицкая, Л.В. Смык, Т.А. Мережко. – К. : Наук. думка, 1986. – 364 с.
6. Смык Л.В. Флора грибів України. Сферіальні гриби [Текст] / Л.В. Смык. – К. : Наук. думка, 1980. – 184 с.
7. Index of fungi. The global fungal nomenclator [electronic resource] / P.M. Kirk. – The CABI, 2003–2004. Режим доступу : <http://indexfungorum.org/Names/Names.asp>.
8. Kirk P.M. Ainsworth and Bisby's Dictionary of the Fungi [Text] / P.M. Kirk, P.F. Cannon, J.C. David, D.W. Minter, J.A. Stalpers. – 10 ed. – Wallingford: CAB International, 2008. – 771 p.
9. Kirk P.M., Authors of fungal names [Text] / P.M. Kirk, A.E. Ansel // Index of fungi (Suppl.) – Wallingford : Int. Mycol. Inst. & Inst. of CAB International, 1992. – 95 p.

РЕЗЮМЕ

А.В. Холодков, Ю.І. Литвиненко. Піреноміцети (Sordariomycetes) Гетьманського національного природного парку.

*Впервые проведены исследования видового состава пириномицетов Гетьманского национального природного парка (Сумская область). В результате выявлено 29 видов из 17 родов, 11 семейств, 5 порядков. За период исследований зарегистрировано один новый для Украины вид – *Huroxylon howeanum* Resck. Отмечено пять малораспространенных в*

Україне видов: *Lasiosphaeria ovina* (Pers.) Ces. et De Not., *L. spermoides* (Hoffm.) Ces. et De Not., *Podospora curvula* (De Bary ex G. Winter) Niessl., *P. pauciseta* (Ces.) Trav. u *Sordaria macrospora* Auersw.

Ключевые слова: сумчастые гриби, пиреномицеты, *Sordariomycetes*, Гетьманский национальный природный парк.

SUMMARY

O.V. Kholodkov, Yu.I. Lytvynenko. Pyrenomycetes (*Sordariomycetes*) of Getmanskyi National Nature Park.

*Detailed survey of pyrenomycetes was carried out in the Getmanskyi National Nature Park (Sumy regions) for the first time. Totally 29 species of 17 genera of 11 families of 5 orders have been collected. There as a result, 5 species (*Lasiosphaeria ovina* (Pers.) Ces. et De Not., *L. spermoides* (Hoffm.) Ces. et De Not., *Podospora curvula* (De Bary ex G. Winter) Niessl., *P. pauciseta* (Ces.) Trav., *Sordaria macrospora* Auersw.) rare for the Ukraine and one species (*Hypoxylon howeanum* Peck) new for Ukraine.*

Key words: sac fungi, pyrenomycetes, *Sordariomycetes*, Getmanskyi National Nature Park, Ukraine.